YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (neljäs jaosto)
22 päivänä lokakuuta 1996 *

Asiassa T-19/96,

John Carvel, kotipaikka Lontoo, ja

Guardian Newspapers Ltd, Englannin oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Manchester (Yhdistynyt kuningaskunta),

edustajinaan asianajajat Onno W. Brouwer ja Frédéric P. Louis, Bryssel, avustajanaan Deirdre Curtin, Utrechtin yliopisto, prosessisosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Marc Loesch, 11 rue Goethe,

kantajina,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Diego Canga Fano, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston ylijohtaja Bruno Eynard, 100 boulevard Konrad Adenauer,

vastaajana,

jossa kantajat vaativat EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan nojalla sen neuvoston päätöksen kumoamista, jolla neuvosto kieltäytyi yleisön oikeudesta tutustua neuvoston asiakirjoihin 20 päivänä joulukuuta 1993 tehdyn neuvoston päätöksen 93/731/EY (EYVL L 340, s. 43) nojalla antamasta kantajille oikeutta tutustua tiettyihin asiakirjoihin,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit P. Lindh ja J. D. Cooke,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

1 John Carvel ja Guardian Newspapers Ltd ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 6.2.1996 jättämällään kannekirjelmällä vaatineet EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan nojalla sen päätöksen kumoamista, joka sisältyy 27.11.1995 päivättyyn neuvoston pääsihteerin kirjeeseen, joka on lähetetty vastauksena kantajien esittämään pyyntöön siitä, että ne saisivat tutustua tiettyihin neuvoston asiakirjoihin yleisön oikeudesta tutustua neuvoston asiakirjoihin 20 päivänä joulukuuta 1993 tehdyn neuvoston päätöksen 93/731/EY (EYVL L 340, s. 43, jäljempänä päätös 93/731) mukaisesti.

2 Kantajat olivat pyytäneet 2.2.1994 päivätyllä kirjeellään neuvostolta oikeutta saada tutustua päätöksen 93/731/EY mukaisesti tiettyihin asiakirjoihin, jotka koskivat sosiaaliasiain, oikeus- ja sisäasiain sekä maatalousasiain neuvostojen istuntoja. Kirjeensä 11 kohdassa kantajat pyysivät saada tutustua erityisesti "29.11. ja 30.11. tehtyihin oikeusasiain neuvoston päätöksiin".

3 Ensiksi tekemällään päätöksellä neuvosto kieltäytyi antamasta kantajille oikeutta tutustua pyydettyihin asiakirjoihin. Carvel ja Guardian Newspapers nostivat tästä päätöksestä kanteen, jonka johdosta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi kyseisen päätöksen asiassa T-194/94, John Carvel ja Guardian Newspapers v. neuvosto, 19.10.1995 antamassaan tuomiossa (Kok. 1995, s. II-2767).

4 Tämän tuomion antamisen jälkeen neuvosto tutki uudelleen kantajien pyynnön. Neuvoston pääsihteeri toimitti kantajille 27.11.1995 päivätyssä kirjeessään useita asiakirjoja ja erityisesti 29.11. ja 30.11.1993 pidetyn oikeusasiain neuvoston istunnon pöytäkirjan ja lehdistötiedotteen, josta ilmenee kyseisessä istunnossa tehdyt tärkeimmät päätökset ja istuntoon osallistuneet henkilöt. Vedoten päätöksen 93/731/EY 4 artiklan 1 kohtaan sisältyvään poikkeukseen, joka koskee julkisen edun turvaamista, neuvosto kieltäytyi kuitenkin antamasta kantajille oikeutta tutustua 24.1. ja 25.1.1995 pidetyn maatalousasiain neuvoston istunnon pöytäkirjan viiteen kohtaan.

5 Kantajien asiamiehet ilmoittivat 16.1.1995 päivätyllä kirjeellään neuvoston pääsihteerille, että kantajien mielestä pääsihteeri ei ollut vastannut 27.11.1995 päivätyssä kirjeessään asianmukaisesti kantajien pyyntöön, koska pääsihteeri ei ollut toimittanut tiettyjä asiakirjoja, jotka oli mainittu 2.2.1994 päivätyn kantajien kirjeen 11 kohdassa, jonka otsakkeena on "29.11. ja 30.11 tehdyt oikeusasiain neuvoston päätökset". Kantajien asiamiehet totesivat, että neuvoston lähettämästä lehdistötiedotteesta ilmeni selvästi oikeusasiain neuvoston hyväksyneen useita tekstejä 29.11. ja 30.11.1993 pidetyssä istunnossaan ja että tämän istunnon pöytäkirjasta ilmeni, että tietyistä A-kohdista oli tehty päätöksiä, joita ei mainita kyseisessä lehdistötiedotteessa. Kantajien asiamiehet totesivat, että oikeusasian neuvoston istunnon esityslistaehdotuksessa mainittiin kaksi asiakirjaa, joita pääsihteeri ei ollut myöskään toimittanut kantajille 27.11.1995 päivätyssä kirjeessään. Tämän vuoksi kantajien asiamiehet vaativat, että neuvosto toimittaisi heille puuttuvat asiakirjat viimeistään 19.1.1996 kello 13.

6 Neuvoston pääsihteeri ilmoitti 19.1.1996 päivätyssä kirjeessään vastaanottaneensa kantajien asiamiesten 16.1.1996 päivätyn kirjeen. Pääsihteeri ilmoitti heille, että heidän pyyntönsä käsitellään mahdollisimman nopeasti, mutta että neuvosto ei katso olevansa sidottu mainittuun päivämäärään. Pääsihteeri korosti myös, että neuvosto käsittelee pyynnön kiireellisenä asiana.

7 Kantajat jättivät 6.2.1996 kannekirjelmän ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen. Kannekirjelmä annettiin 14.2.1996 tiedoksi neuvostolle.

8 Neuvoston pääsihteeri antoi 8.2.1996 yksityiskohtaisen vastauksen kantajien asiamiesten 16.1.1996 päivättyyn kirjeeseen ja toimitti samalla niille useita asiakirjoja, jotka oli mainittu 2.2.1994 päivätyn kantajien kirjeen 11 kohdassa.

9 Vastineessaan, jonka neuvosto toimitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 25.3.1996, neuvosto vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta toteamaan, ettei kanteella ollut enää tarkoitusta tai toissijaisesti ettei kannetta voitu ottaa tutkittavaksi, koska se oli nostettu liian aikaisin. Neuvosto vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta myös velvoittamaan kantajat korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut.

10 Neuvosto toimitti 23.5.1996 päivätyllä kirjeellään täydentäviä asiakirjoja kantajille.

11 Kantajat jättivät 4.6.1996 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen asiakirjan, jossa ne ilmoittivat kanteen peruuttamisesta, pyysivät asian poistamista rekisteristä, vaativat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta velvoittamaan neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja esittivät tätä vaatimusta koskevat huomautuksensa.

12 Neuvosto jätti 28.6.1996 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen huomautuksensa pyynnöstä poistaa asia rekisteristä. Näissä huomautuksissaan neuvosto piti kanteen peruuttamista perusteltuna mutta vaati samalla, että kantajat velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

Asianosaisten väitteet

13 Kantajat vaativat, että vaikka ne ovat peruuttaneet kanteensa, neuvosto on silti velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Kantajat toteavat, että 2.2.1994 päivätyn kirjeensä 11 kohdassa ne olivat pyytäneet saada tutustua "29.11. ja 30.11. tehtyihin oikeusasiain neuvoston päätöksiin". Kantajien mukaan tämä vaatimus voidaan tulkita vain siten, että tarkoituksena oli saada oikeusasiain neuvoston päätösten tekstit eikä vain luetteloa päätöksistä. Neuvosto ei kuitenkaan vastannut 27.11.1995 päivätyssä kirjeessään asianmukaisesti tähän vaatimukseen, koska neuvosto lähetti tällöin ainoastaan lehdistötiedotteen, jonka perusteella neuvosto oletti kantajien pystyvän saamaan tietoonsa oikeusasiain neuvoston tekemät tärkeimmät päätökset. Lisäksi kantajat väittävät, että kannetta ei ollut nostettu liian aikaisin, koska ne olivat nostaneet kanteen ainoastaan päivää ennen sen määräajan päättymistä, jonka kuluessa kanne oli nostettava 27.11.1995 tehdystä neuvoston päätöksestä.

14 Kantajat kiistävät myös sen, että niiden kanne olisi tarkoitukseton 8.2.1996 päivätyn neuvoston kirjeen vuoksi. Kantajat katsovat nimittäin, että neuvosto ei ole tässä kirjeessään täysin vastannut kantajien 2.2.1994 esittämään pyyntöön, koska neuvoston esittämät asiakirjat olivat epätäydellisiä ja koska kantajien täytyi esittää täydentäviä pyyntöjä saadakseen puuttuvat asiakirjat. Kantajat toteavat, että neuvosto on vasta 23.5.1996 päivätyssä kirjeessään lopullisesti toimittanut kaikki kantajien pyytämät asiakirjat.

15 Kantajat toteavat lisäksi, että kanne ei tullut tarkoituksettomaksi myöskään 23.5.1996 päivätyn neuvoston kirjeen vuoksi. Kantajien mukaan neuvoston kanssa käyty kirjeenvaihto ja neuvoston esittämät oikeudenkäyntikirjelmät osoittavat sen, että neuvosto oli omaksunut avoimuutta epäasiallisesti rajoittavan ja yleisesti tietojensaannin estävän asenteen, joka on yhteensopimaton kantajien ja laajemmin ottaen yleisön tietojensaantioikeuden kanssa. Kantajat väittävät, että niillä on riittävä intressi saattaa asia yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi, vaikka vain sen toteamiseksi, että kantajilla on kyseinen oikeus, ja sellaisen periaatteellisesti tärkeän ratkaisun antamiseksi, jolla neuvosto velvoitetaan hylkäämään avoimuutta rajoittava, formalistinen ja lainvastainen asenteensa, joka sillä on tietojensaantipyyntöjen osalta.

16 Kantajat katsovat kuitenkin, että koska neuvosto on toimittanut niille suurimman osan asiakirjoista, joihin kantajat olivat halunneet tutustua, ei ole enää tarkoituksenmukaista vaatia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta tutkimaan käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kantajat katsovat kuitenkin, että niitä ei voida velvoittaa kanteen peruuttamisen vuoksi korvaamaan oikeudenkäyntikuluja, koska ne ovat käsiteltävänä olevassa asiassa ainoastaan käyttäneet sitä oikeutta, joka niillä on Euroopan unionin kansalaisina päätöksen 93/731/EY perusteella. Kantajat korostavat, että niiden oli nostettava kyseinen kanne, koska neuvosto ei ollut toimittanut niille pyydettyjä asiakirjoja siinä määräajassa, jonka kuluessa 27.11.1995 päivätystä neuvoston pääsihteerin kirjeestä oli mahdollista nostaa kanne, ja kantajien mukaan ne pystyivät peruuttamaan kanteensa vasta sen jälkeen, kun ne olivat saaneet 23.5.1996 päivätyn neuvoston kirjeen.

17 Neuvosto vastustaa kantajan vaatimusta, jonka mukaan neuvosto olisi velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Neuvoston mukaan tässä asiassa on sovellettava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 5 kohdassa ilmaistua pääsääntöä, jonka mukaan asianosainen, joka peruuttaa kanteensa, velvoitetaan vastapuolen vaatimuksesta korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

18 Neuvosto väittää, että kanne on nostettu liian aikaisin ja toissijaisesti että kanne on jätettävä tutkimatta, koska se on tullut tarkoituksettomaksi 8.2.1996 päivätyn neuvoston kirjeen vuoksi, jonka neuvosto lähetti vastauksena kantajien 16.1.1996 esittämään pyyntöön. Neuvosto katsoo vastanneensa asianmukaisesti kantajien pyyntöön 27.11.1995 päivätyssä kirjeessään, koska se toimitti kantajille kaikki kantajien 2.2.1994 päivätyn kirjeen 8—11 kohdassa mainitut asiakirjat, eli 29.11. ja 30.11.1993 pidetyn oikeusasiain neuvoston istunnon pöytäkirjan, lehdistötiedotteen, jossa mainitaan neuvoston tuolloin tekemät päätökset, ja luettelon tähän istuntoon osallistuneista henkilöistä.

19 Neuvosto korostaa, että kantajat täsmensivät vasta 16.1.1996 päivätyssä kirjeessään sen, että ilmaisulla "29.11. ja 30.11. tehdyt oikeusasiain neuvoston päätökset", jota käytettiin 2.2.1994 tehdyn pyynnön 11 kohdassa, haluttiin saada oikeusasiain neuvoston istunnossa tehtyjen päätösten tekstit eikä vain luetteloa näistä päätöksistä. Neuvosto katsoo, että kantajat esittivät tässä kirjeessään uuden pyynnön, joka

koski tuolloin ensimmäistä kertaa mainittuja asiakirjoja ja erityisesti niitä asiakirjoja, jotka oli mainittu 29.11. ja 30.11.1993 pidetyn neuvoston istunnon pöytäkirjassa A-kohtien luettelossa.

20 Tältä osin neuvosto toteaa, että päätöksellä 93/731/EY annetaan oikeus saada asiakirjoja, mutta sillä ei anneta oikeutta saada yleisesti tietoja. Lisäksi 29.11. ja 30.11.1993 pidetyn oikeusasioiden neuvoston istunnon pöytäkirja ja istuntoa koskeva lehdistötiedote ovat ainoat asiakirjat, jotka oli laadittu oikeusasioiden neuvoston tekemistä varsinaisista päätöksistä.

21 Lopuksi neuvosto toteaa, että kantajat ovat toimineet oikeudellisesti virheellisellä tavalla, koska kanne on nostettu väärästä päätöksestä. Neuvosto muistuttaa, että se tutki kantajien 16.1.1996 tekemän pyynnön 19.1.1996 päivätyssä kirjeessään antamansa lupauksen mukaisesti. Siten neuvosto katsoo, että kantajien olisi pitänyt nostaa kanne siitä päätöksestä, jonka neuvosto teki pyynnön käsittelyn päätteeksi, eikä siitä päätöksestä, joka sisältyi neuvoston 27.11.1995 päivättyyn kirjeeseen.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

22 Työjärjestyksen 99 artiklassa määrätyllä tavalla asia on poistettava rekisteristä ja oikeudenkäyntikuluista on tehtävä ratkaisu. Ottaen huomioon asianosaisten esittämien väitteiden merkityksen neljännen jaoston puheenjohtaja on päättänyt siirtää oikeudenkäyntikuluja koskevan kysymyksen neljännen jaoston käsiteltäväksi.

23 Työjärjestyksen 87 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan asianosainen, joka peruuttaa kanteen, velvoitetaan vastapuolen vaatimuksesta korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Kanteensa peruuttavan pyynnöstä vastapuoli velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos se vastapuolen menettelyn vuoksi katsotaan kohtuulliseksi.

24 Työjärjestyksen 87 artiklan 5 kohdan perusteella kantajien on näytettävä, että neuvosto on toiminut kanteen nostamisen ja peruuttamisen osalta siten, että se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

25 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että 2.2.1994 päivätyssä kirjeessään kantajat pyysivät nimenomaisesti saada tutustua "jäljempänä mainittuihin asiakirjoihin". Kirjeen 8—10 kohdassa kantajat pyysivät 29.11. ja 30.11.1993 pidetyn oikeusasiain neuvoston istunnon pöytäkirjan sekä äänestys- ja osallistujatietojen toimittamista. Lisäksi kirjeensä 11 kohdassa kantajat pyysivät saada tutustua "29.11. ja 30.11. tehtyihin oikeusasiain neuvoston päätöksiin".

26 Vastauksena kantajien 2.2.1994 tekemän pyynnön 8—11 kohtaan neuvosto toimitti kantajille 27.11.1995 päivätyssä kirjeessään jäljennöksen 29.11. ja 30.11. pidetyn istunnon pöytäkirjasta, lehdistötiedotteen, josta kävi ilmi oikeusasiain neuvoston tärkeimmät päätökset, ja osallistujaluettelon. Neuvosto ei toimittanut äänestystietoja, koska istunnossa ei ollut äänestetty.

27 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korostaa, että 2.2.1994 päivätyssä kirjeessään kantajat olivat pyytäneet saada tutustua tiettyihin asiakirjoihin, joita olivat nimenomaisesti "pöytäkirja" ja "äänestys- ja osallistujaluettelot", ja siten epäselväksi jäi edellä mainitun kirjeen 11 kohdassa esitetty pyyntö, jonka mukaan kantajat halusivat tutustua "29.11. ja 30.11. tehtyihin oikeusasiain neuvoston päätöksiin" ja jossa ei täsmennetty, koskiko tämä pyyntö luetteloa oikeusasiain neuvoston päätöksistä vai päätösten tekstejä. Siksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että neuvosto ei ole toiminut epäasianmukaisesti katsoessaan, että ilmaus "29.11. ja 30.11. tehdyt oikeusasiain neuvoston päätökset" tarkoitti luetteloa kyseisessä oikeusasiain neuvoston istunnossa tehdyistä päätöksistä.

28 Vaikka on totta, että niiden asiakirjojen perusteella, jotka neuvosto oli lähettänyt 27.11.1995, kantajat pystyivät toteamaan, että istuntoon liittyi myös muita asiakirjoja, kuten tuomion 5 kohdassa on mainittu, ja päättelemään, että nämä muut asiakirjat olivat sellaisia, joita kantajat olivat tarkoittaneet alkuperäisen pyyntönsä 11 kohdassa, tästä ei kuitenkaan voida päätellä, että neuvosto olisi toiminut lainvastaisesti tai epäasianmukaisesti tulkitessaan ilmauksen "29.11. ja 30.11. tehdyt oikeusasiain neuvoston päätökset" edellä mainitulla tavalla.

29 Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kantajat toimivat epäasianmukaisesti yrittäessään asettaa neuvostolle alle kolmen päivän määräajan 16.1.1996 tekemäänsä pyyntöön vastaamiseksi, varsinkin kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tutkittavana oleva väärinymmärrys on aiheutunut siitä, miten kantajat olivat muotoilleet 2.2.1994 tekemänsä pyynnön 11 kohdan.

30 Asiassa ei ole kiistetty sitä, että nostaessaan kanteen 6.2.1996 kantajat tiesivät, että niiden oli ehkä peruutettava kanteensa, jos neuvosto antaisi kantajien 16.1.1996 tekemään pyyntöön yksityiskohtaisen vastauksen 19.1.1996 päivätyssä kirjeessään lupaamallaan tavalla.

31 Ottaen huomioon sen ajan, joka kului 27.11.1995 päivätystä neuvoston kirjeestä 16.1.1996 päivättyyn kantajien kirjeeseen, jolla ne täsmensivät alkuperäisen pyyntönsä sisältöä, ja 19.1.1996 päivättyyn neuvoston kirjeeseen sisältyvän lupauksen, jonka mukaan neuvosto tutkii kantajien 16.1.1996 tekemän pyynnön mahdollisimman nopeasti ja kiireellisenä asiana, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että neuvosto ei ole toiminut siten, että neuvoston toiminnan vuoksi kantajien oli ollut nostettava turhaan kyseinen kanne.

32 Asian rekisteristä poistamisen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pitää epätarkoituksenmukaisena ja hyödyttömänä sitä, että se lausuu asianosaisten esittämistä huomautuksista siltä osin, kuin nämä koskevat varsinaista pääasiaa. Tämän vuoksi riittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kantajat eivät ole täyttäneet todisteluvelvollisuuttaan siten, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi työjärjestyksen 87 artiklan 5 kohdassa määrätystä pääsäännöstä poiketen velvoittaa vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

33 Tämän vuoksi kantajat on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut työjärjestyksen 87 artiklan 5 kohdan ensimmäiseen alakohdan mukaisesti.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(neljäs jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

1) Asia T-19/96 poistetaan rekisteristä.

2) Kantajat velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Annettiin Luxemburgissa 22 päivänä lokakuuta 1996.

H. Jung — kirjaaja

K. Lenaerts — jaoston puheenjohtaja